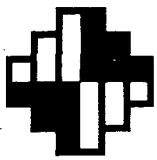

PI 513

008=311.2

muistio

Tilastokeskus

Tekijä

Päiväys

N:o

15.12.1977

50

SEVin KULTTUURITILASTOLLINEN
PERUSINDIKAATTORIJÄRJESTELMÄ

Hyväksytty SEVin Pysyvän
tilastokomission XXIV
istunnossa 1974

ESIPUHE

Suomen ja SEVin välistä tilastoyhteistyötä on harjoitettu vuodesta 1974 lähtien. Yhteistyön eräänä tuloksena on suomalaisille tarjoutunut mahdollisuus tutustua SEVissä kehitettyihin ja kehitettäviin, järjestön jäsenmaissa sovellettaviin tilastojärjestelmiin ja niiden metodologiaan.

Tilastokeskus pyrkii edistämään SEV-tilastotuntemusta sekä hyödyntämään alan tietämystä Suomessa. Siksi se saattaa kiinnostuneiden käyttöön esillä olevan SEVin Pysyvän tilastokomission hyväksymän järjestelmän "SEV-maiden kulttuuritilastollinen perusindikaattorijärjestelmä".

Esillä oleva käännös perustuu viralliseen venäjänkieliseen asiakirjaan.

ALKUSANAT

SEVin Pysyvän tilastokomission aiemmin hyväksymän kulttuuritilastollisen indikaattorijärjestelmän parantamiseksi on useita kulttuuriin liittyviä tilastoindikaattoreita ja niiden metodologiaa täydennetty, muutettu ja tarkennettu.

SEVin Pysyvän tilastokomission XXIV istunto on hyväksynyt tämän Bulgarian valtuuskunnan valmistaman kulttuuritilastojen parannetun perusindikaattorijärjestelmän ja sen metodologiset selvennykset.

Tilastokomissio on suositellut SEV-maille tämän indikaattorijärjestelmän käyttöönottamista siten, että SEVin elimille ilmoitetaan vuotta 1975 koskevat tiedot.

Tämä asiakirja koostuu kahdesta osasta: ensimmäinen osa sisältää kulttuuria kuvaavien indikaattoreiden luettelon ja toinen indikaattoreiden metodologiset määritelmät.

SEVin sihteeristön

tilasto-osasto

I INDIKAATTORILUETTELO

11. SIVISTYS, KULTTUURI JA TAIDE

11.02. KULTTUURI JA TAIDE

11.02.10. KULTTUURI- JA VALISTUSLAITOKSET

11.02.11. Valtion ja yhteisöjen omistamien kerhohuoneistojen lkm

11.02.11.1. josta kulttuuritaloja (lkm)

11.02.12. Kävijöiden lkm

11.02.12.2. josta kulttuuritaloissa

11.02.20. KIRJASTOT

11.02.21. Kirjastojen lkm

11.02.22. Kirjastojen lainakanta

11.02.23. Lainaajien lkm

11.02.24. Lainausten lkm

11.02.25. Kirjastojen työntekijöiden lkm

11.02.30. ELOKUVAT

11.02.31. Elokuvien näyttölaitteistojen lkm

josta

11.02.31.1. kiinteiden laitteistojen lkm

11.02.31.2. siirrettävien laitteistojen lkm

11.02.32. Paikkoja katsomoissa, joissa kiinteät laitteistot lkm

11.02.33. Elokuvanäytösten lkm

11.02.34. Elokuvista kävijöiden lkm

11.02.35. Tuotettujen elokuvien lkm -yhteensä

josta

11.02.35.1. täyspitkien elokuvien lkm

11.02.35.2. televisioelokuvien lkm

11.02.35.3. lyhytelokuvien lkm

11.02.36. Julkaistujen elokuvien lkm

11.02.40. TEATTERIT

11.02.41. Teattereiden lkm

11.02.42. Teatteripaikkojen lkm

11.02.43. Teatterinäytösten lkm

11.02.43.1. josta vierailunäytösten lkm

11.02.44. Teatterissa kävijöiden lkm

11.02.44.1. josta vierailuesityksissä kävijöiden lkm

11.02.50. KONSERTTITOIMINTA

11.02.51. Konserttitoimintaa harjoittavien lkm

11.02.52. Konserteissa kävijöiden lkm

11.02.60. MUSEOT

11.02.61. Museoiden lkm

11.02.62. Museoissa kävijöiden lkm

11.02.70. RADIO JA TELEVISIO

11.02.71. Radiolähetysten tuntimäärä

11.02.72. Televisiolähetysten tuntimäärä

11.02.72.1. josta värillisten televisiolähetysten tuntimäärä

11.02.73. Radiolupien lkm

11.02.74. Televisiolupien lkm

11.02.75. Toistolaitteiden lkm

11.02.80. JULKAISUTOIMINTA

11.02.81. Julkaistujen kirjojen ja pienpainatteiden nimikemäärä

11.02.82. Julkaistujen kirjojen ja pienpainatteiden nidosten
(painatusyksiköiden) lkm

11.02.83. Julkaistujen kirjojen ja pienpainatteiden yhteispainosmäärä

11.02.84. Sanomalehtien nimikemäärä

11.02.84.1. josta päivittäin ilmestyvien nimikemäärä

11.02.85. Sanomalehtien vuotuinen painosmäärä

11.02.85.1. josta päivittäin ilmestyvien vuotuinen painosmäärä

11.02.86. Sanomalehtien kertapainos

11.02.87. Aikakauslehtien nimikemäärä

11.02.88. Aikakauslehtien vuotuinen painosmäärä

II INDIKAATTOREIDEN METODOLOGISET SELVENNYKSET

11.02.10. KULTTUURI- JA VALISTUSLAITOKSET

11.02.11. *Valtion ja yhteisöjen omistamien kerhohuoneistojen lkm.* Kulttuuritilat ja -laitokset, joissa harjoitetaan järjestelmällisesti yhteiskunnallista kasvatustyötä ja kulttuuri- ja valitustoimintaa. Näissä toimivat myös itsenäiset taiteelliset kollektiivit. Kerhojen on sijaettava pysyväis-tiloissa, joissa on kasvatusta- ja kulttuuritoimintaan välttämättömät puitteet. Kerhotiloihin luetaan kulttuuritalot, kulttuurihenkilöiden kerhot, ammattiliittojen kerhot jne.

11.02.11.1. *josta kulttuuritaloja (lkm).* Yritysten, laitosten tai järjestöjen kulttuurilaitokset, joissa harjoitetaan yhteiskunnallista kasvatustyötä ja kulttuuri- ja valitustoimintaa.

11.02.12. *Kävijöiden lkm.* Niiden henkilöiden lkm, jotka ottavat osaa kerhohuoneistoissa järjestettävien kulttuuri- ja valitustilaisuuksiin (luentoihin, keskustelutilaisuuksiin, harrastuspiireihin, näytelmiin yms.). Riippumatta siitä, ovatko esiintyjät tai alustajat kyseisen kerhon tai muiden kerhojen ja ammatillisten kollektiivien jäseniä.

11.02.12.1. *josta kulttuuritaloissa.* Henkilöt, jotka osallistuvat kulttuuritaloissa järjestettäviin tilaisuuksiin.

11.02.20. KIRJASTOT

11.02.21. *Kirjastojen lkm.* Kirjastoksi luetaan kirjoista, kausijulkaisuista ja muista painotuotteista sekä audiovisuaalisista aineistoista koostuva, systematisoitu kokoelma, joka sijaitsee valtion laitosten ja yritysten tai järjestöjen yhteydessä. Kirjastot hankkivat, säilyttävät ja lainaavat lukijoille kirjoja, sanoma- ja aikakauslehtiä lukusaleissa tai kotona luettavaksi.

Tietoja kerätään seuraavista kirjastoista:

- yleiset kirjastot
- tieteelliset, tekniset ja muut erikoiskirjastot
- oppilaitosten kirjastot

Kukin kirjastotyyppi otetaan huomioon erikseen.

- 11.02.22. *Kirjastojen lainakanta.* Kunkin kirjaston käytettävissä oleva kirjojen, pienpainatteiden, sanoma- ja aikakauslehtien vuosikertojen sekä muiden painettujen ja audiovisuaalisten aineistojen kokonaismäärä.
- 11.02.23. *Lainaaajien lkm.* Henkilöt, joilla on kirjaston käyttöoikeus ja jotka ovat vuoden aikana lainanneet vähintään yhden lainakantayksikön (yksi kirjanne, pienpainate jne) joko kotiin tai lukusaliin.
- 11.02.24. *Lainausten lkm.* Niiden lainakantaan kuuluvien kirjojen, pienpainatteiden, sanoma- ja aikakauslehtien vuosikertojen ja muiden painettujen ja audiovisuaalisten aineistojen kokonaismäärä, jotka on lainattu lukijoille ko. vuonna kirjastojen lukusaleihin tai kotiin, ja jotka on merkitty kirjaston luetteloon.
- 11.02.25. *Kirjastojen työntekijöiden lkm.* Kirjastoissa työskentelevät joko kokotai osapäivätyöstä palkkaa nauttivat henkilöt, riippumatta siitä, onko heillä kirjastoalan koulutusta. Kirjastojen työntekijämäärä lasketaan vuoden viimeisen päivän mukaan.
- 11.02.30. ELOKUVAT
- 11.02.31. *Elokuvien näyttölaitteistojen lkm.* Elokuvien näyttölaitteistoksi katsotaan katselusaliin tai muihin tarkoitukseen sopiviin tiloihin, joissa on istumapaikat, asennettu elokuvalaitteisto, riippumatta koneiden lukumäärästä ja filminauhan leveydestä. Elokuvien näyttölaitteistokokonaisuuteen sisältyvät kiinteiden ja siirrettävien elokuvalaitteiden näyttövahvistin- ja vahvavirtakalusto. Kaikki vuoden lopussa olevat elokuvalaitteet lasketaan mukaan ko. vuoden aikana esitettyjen elokuvanäytösten lukumäärästä riippumatta. Elokuvalaitteiden lukumäärään lasketaan myös kesäliä käytettävät laitteet sekä myös järjestöjen (amm.järj.) elokuva-verkostot. Laitosten ja yritysten elokuvalaitteita ei lasketa mukaan eikä myöskään laitteistoja, joilla esitetään esim. puolustusvoimien maksuttomia elokuvia.
- 11.02.31.1. *josta kiinteiden laitteistojen lkm.* Pysyvästi asennettu elokuvalaitteistokokonaisuus katsomossa, jossa on kiinteät istumapaikat.
- 11.02.31.2. *ja siirrettävien laitteistojen lkm.* Katsomoon tai katsomoksi sopivaan tilaan väliaikaisesti asennettu siirrettävä elokuvalaitteistokokonaisuus.

- 11.02.32. *Paikkoja katsomoissa, joissa kiinteät laitteistot lkm.* Katsomoiden pysyväispaikkojen lkm, riippumatta siitä, ovatko paikat maksullisia vai maksuttomia. Paikkalukuun ei lasketa ylimääräisiä tuoleja.
- 11.02.33. *Elokuvanäytösten lkm.* Elokuvanäytökseksi katsotaan tietyn filmiohjelman (yhden tai useamman filmin) kertaesitys filmien lajista riippumatta. Elokuvanäytöksiin lasketaan myös kesäelokuvateattereiden ja järjestöjen (ammattiliittojen) elokuvateattereiden näytökset. Mukaan luetaan vain maksulliset näytökset.

Kaksiosaisten filmien osalta lasketaan näytökseksi yhden osan esitys. Molempien osien peräkkäinen näyttäminen katsotaan kahdeksi näytökseksi.

Elokuvanäytöksiksi ei lueta yritysten ja laitosten eikä esim. puolustusvoimien maksuttomia näytöksiä.

- 11.02.34. *Elokuwissa kävijöiden lkm.* Kaikkien maksullisten elokuvanäytösten kävijämäärä. Kävijämäärään lasketaan myös kesä- ja järjestöjen (amm.yhd.) elokuvateattereissa kävijät.

Sellaisten kaksiosaisten elokuvien peräkkäisnäytösten osalta, joihin myydään kaksi pippua, kävijämäärä lasketaan myytyjen lippujen määrästä, ts. kuten kahden näytöksen kävijämäärä.

Kävijöiksi ei lasketa laitosten ja yritysten esim. puolustusvoimien maksuttomissa näytöksissä käyneitä. Suhdeindikaattolina lasketaan kävijämäärä keskimäärin henkeä kohti.

- 11.02.35. *Tuotettujen elokuvien lkm yhteensä.* Filmikalvolle elokuvattu skenaario valkokankaalla esitettäväksi. Tiettyinä aikana tuotettujen filmien määrä, niiden lajista sekä filminauhan leveydestä ja pituudesta riippumatta.

Mukaan lasketaan täyspitkät, televisio- ja lyhytelokuvat.

Kaksiosaisten elokuvien osalta kukin osa lasketaan eri elokuvaksi.

- 11.02.35.1. *josta täyspitkien elokuvien lkm.* Tiyspitkiä elokuvia ovat taide- ja dokumenttielokuvat. Taide-elokuva on elokuva, joka on valmistettu draamatuotteen (skenaarion) pohjalta taiteellisin keinoin (ohjaaja, leikkaaja, näyttelijät, säveltäjä yms.).

Dokumenttielokuva on elokuva, joka kuvaa tosiasioita ja -tapahtumia.

- 11.02.35.2. *ja televisioelokuvien lkm.* Draamaelokuvat, jotka vastaavat televisiolähettyksen erityisvaatimuksia. Tällaisiksi katsotaan kaikki televisioelokuvat niiden lajista ja filmien pituudesta riippumatta. Kun elokuva koostuu useammasta jaksosta, kukin jakso lasketaan eri elokuvaksi.
- 11.02.35.3. *ja lyhytelokuvien lkm.* Nämä ovat popularisoituja tiede-elokuvia, animaatio- ja dokumenttielokuvia.

Popularisoitu tiede-elokuva on elokuva, jonka tarkoituksena on tieteen, tekniikan, kulttuurin jne. saavutusten popularisointi.

Animaatioelokuvat ovat elokuvatuotteita, jotka koostuvat piirretyistä tai valokuvatuista otoksista.

Dokumenttielokuva on elokuva, joka kuvaa tosiasioita ja -tapahtumia.

- 11.02.36. *Julkaistujen elokuvalehtien lkm.* Ajankohtaisista tapahtumista ja tosiasioista kertovat elokuva-aiheiset lehdet. Laskentayksikkönä on yksi lehden numero.

11.02.40. TEATTERIT

- 11.02.41. *Teattereiden lkm.* Teattereita ovat ammattinäyttelijöistä muodostetut teatterikollektiivit, jotka esittävät näytelmiä yleisölle ja joilla on itsenäinen hallinto (johto). Jos kaksi tai useampi teatterikollektiivi työskentelee pysyvästi kahdella näyttämöllä (samanaikaisesti), mutta joilla on sama hallinto (johto), niin ne lasketaan yhdeksi teatteriksi. Sama koskee kollektiiveja, jotka esittävät eri lajia ja eri kielisiä näytelmiä. Teattereiksi lasketaan: draama-, ooppera-, operetti-, estradi- ja nukketeatterit sekä myös kiertävät teatterit niiden lajista riippumatta.

Amatööriteattereita ei lasketa teattereiksi.

- 11.02.42. *Teatteripaikkojen lkm.* Teatterikatsomoiden pysyvien istumapaikkojen lkm, riippumatta siitä ovatko ne maksullisia vai maksuttomia. Lasketaan vuoden viimeisen päivän tilanteen mukaan. Paikkalukuun ei lasketa väliaikaisia lisäpaikkoja.

- 11.02.43. *Teatterinäytösten lkm.* Ammattikollektiivien teatteriesitysten lkm. ko. maan alueella. Näytöksiksi lasketaan myös vierasmaalaisten teatterikollektiivien esitykset ko. maassa. Kotimaisten teatterikollektiivien esityksiä ulkomailla ei lasketa mukaan.
- 11.02.43.1. *josta vierailunäytösten lkm.* Teatterikollektiivin pysyvän sijaintipaikkakunnan ulkopuolella esitetyt näytökset. Tähän ei lasketa ulkomaille tehtyjä vierailunäytöksiä eikä myöskään ulkomaisten teatterikollektiivien esityksiä ko. maassa.
- 11.02.44. *Teatterissa kävijöiden lkm.* Maksullisella pääsylipulla näytöksissä olleiden henkilöiden lkm ko. maassa. Kävijämäärään lasketaan ulkomaalaissa vierailunäytöksissä ko. maassa käyneet. Lukuun ei lasketa ko. maan teatterikollektiivien ulkomaisissa näytöksissä käyneitä.
- 11.02.44.1. *josta vierailuesityksissä kävijöiden lkm.* Ko. maan alueella esitetyissä vierailunäytöksissä käyneiden määrä. Tähän lukuun ei lasketa ko. maassa vierailevien ulkomaisten teatterikollektiivien esityksissä käyneitä eikä myöskään ko. maan teatterikollektiivien ulkomaisissa näytöksissä käyneitä.
- 11.02.50. *Konserttitoiminta*
- 11.02.51. *Konserttitoimintaa harjoittavien lkm.* Konserttiorganisaatioksi katsotaan konserttitoimintaa harjoittavat laitokset - konserttiyhdistykset, valtiolliset filharmoniat, konserttitoimistot ja muut pääasiallisesti konserttitoimintaa harjoittavat. Näihin voivat sisältyä orkesterit, musiikki- ja tanssiyhtyeet jne. Konserttiorganisaatioita ovat myös sellaiset musiikkikollektiivit, joilla on itsenäinen talous.
- 11.02.52. *Konserteissa kävijöiden lkm.* Maksullisella pääsylipulla konserteissa olleiden määrä ko. maassa. Lukuun lasketaan myös ulkomaisten taiteilijoiden tai musiikkikollektiivien konserteissa ko. maassa käyneiden määrä. Lukuun ei lasketa ko. maan musiikkikollektiivien ulkomaisissa esityksissä käyneitä.
- 11.02.60. MUSEOT
- 11.02.61. *Museoiden lkm.* Sellaisten laitosten lkm, jotka keräävät, säilyttävät ja asettavat näytteille esineitä, joilla on taiteellista, historiallista, tieteellistä tms. merkittäväksi tunnustettua mielenkiintoa.

- 11.02.62. *Museoissa kävijöiden lkm.* Niiden henkilöiden lkm, jotka ovat käyneet museossa yksin tai ryhmissä, ilmaiseksi tai maksullisen sisäänpääsylvipun perusteella.
- 11.02.70. RADIO JA TELEVISIO
- 11.02.71. *Radiolähetysten tuntimäärä.* Ko. maan kansallisten ja paikallisten radioasemien lähettämien ohjelmien kokonaismäärä tietyinä ajanjaksona tunneissa.
- 11.02.72. *Televisiolähetysten tuntimäärä.* Ko. maan televisio-ohjelmien kokonaismäärä tietyinä ajanjaksona tunneissa.
- 11.02.72.1. *josta värillisten televisiolähetysten tuntimäärä.*
- 11.02.73. *Radiolupien lkm.* Radiovastaanottimen käyttöilupien määrä. Lukuun lasketaan myös autoradioluvat.
- 11.02.74. *Televisiolupien lkm.*
- 11.02.75. *Toistolaitteiden lkm.* Toistolaitteiden lukumäärään lasketaan koko väestön, yritysten, laitosten ja järjestöjen käytössä olevat rekisteröidyt kaiuttimet ja kuulokkeet. Jokaiselle rekisteröidyn laitteen haltijalle lasketaan yksi käyttöluva ko. henkilön tai perheenjäsenen käyttämien laitteiden määrästä riippumatta.
- 11.02.80. JULKAISUTOIMINTA
- 11.02.81. *Julkaistujen kirjojen ja pienpainatteiden nimikemäärä.* Laskentayksikkönä on typografisesti tai muuten painettu, erillisen kokonaisuuden muodostava julkaisu siitä riippumatta, koostuuko kyseinen julkaisu yhdestä tai useammasta nidoksesta. Esim. vuoden aikana neljänä niteenä ilmestyvä tietosanakirja katsotaan yhdeksi julkaisuksi. Silloin kun jokin julkaisu julkaistaan vuoden aikana niin kukin vuosi lasketaan yhdeksi julkaisuksi.
- 11.02.82. *Julkaistujen kirjojen ja pienpainatteiden nidosten (painatusyksiköiden) lkm.* Erillisten nidosten lkm. Nidosten kokonaismäärästä erikseen kirjat. Kirja on vähintään 49 sivua (kannet poisluettuna) käsittävä ei jaksottaisesti ilmestyvä julkaisu. Pienpainate on 5 - 48 sivua (kannet poisluettuna) ei jatsottaisesti ilmestyvä julkaisu, jossa on nidotut tai taitetut painetut lehdet.

- 11.02.83. *Julkaistujen kirjojen ja pienpainatteiden yhteispainosmäärä.* Kaikkien ko. ajanjaksona julkaistujen kirjojen ja pienpainatteiden kappalemäärä.
- 11.02.84. *Sanomalehtien nimikemäärä.* Ulkoasuun ja ilmestymistiheyteen katsomatta niiden ajoittain ilmestyvien julkaistujen lkm, joissa on tietoa ja kommentteja sisä- ja ulkopoliittisista, taloudellisista, sosiaalisista, kulttuuri-, ammatti-, urheilu- yms. tapahtumista sekä kaunokirjallisia tuotteita, kuvitusta ja mainoksia.
- Sanomalehdiksi ei lasketa seinä- ja valokuvalehtiä. Lehti, jota julkaistaan samanaikaisesti kahdella kielellä, lasketaan kahdeksi lahdeksi.
- 11.02.84.1. *josta päivittäin ilmestyvien nimikemäärä.* Niiksi lasketaan vähintään neljä kertaa viikossa ilmestyvät sanomalehdet.
- 11.02.85. *Sanomalehtien vuotuinen painosmäärä - kpl.* Kaikkien tiettyinä ajanjaksona ilmestyneiden sanomalehtien kappalemäärä (ilmestymisajanjaksosta riippumatta). Suhdeindikaattorina lasketaan sanomalehtien lkm asukasta kohti.
- 11.02.85.1. *josta päivittäin ilmestyvien vuotuinen painosmäärä.* Kaikkien tiettyinä ajanjaksona päivittäin ilmestyvien sanomalehtien yhteiskappalemäärä.
- 11.02.86. *Sanomalehtien kertapainos.* Kertapainos lasketaan jakamalla ko. sanomalehden laskenta-ajanjakson (vuosi) yhteispainosmäärä sen ilmestymiskerroilla.
- 11.02.87. *Aikakauslehtien nimikemäärä.* Artikkeleita, kuvauksia, katsauksia ja tiedotuksia erilaisista yhteiskuntapoliittisista, tieteellisistä ja tuotannollisista kysymyksistä sekä kaunokirjallisia tuotteita ja kuvitusta sisältävien ajoittain ilmestyvien julkaisujen lkm. Aikakauslehdiksi katsotaan kaikki yllämainitut 1-52 kertaa vuodessa ajoittain ilmestyvät julkaisut niiden koosta ja ilmestymistiheydestä riippumatta. Samanaikaisesti kahdella kielellä julkaistava aikakauslehti lasketaan kahdeksi lehdeksi. Lukuun ei lasketa viranomaisten ja neuvostojen sisäiseen käyttöön tarkoitettuja bulleteriineja.
- 11.02.88. *Aikakauslehtien vuotuinen painosmäärä.* Kaikkien tiettyinä ajanjaksona julkaistujen aikakauslehtien kappalemäärä. Suhdeindikaattorina lasketaan aikakauslehtien painosmäärä yhtä asukasta kohti.